

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobce: **M. V.**, nar. X, státní příslušnost Ukrajina,
pobytem X
zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům
sídlem Poděbradská 173/5. 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 2. 5. 2025 jako nepřijatelné,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalovaný vrátil žalobci jeho žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 2. 5. 2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o udělení dočasné ochrany ze dne 2. 5. 2025.
- III. Žalobci se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- IV. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále též „soud“ či „městský soud“) domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřoval v tom, že mu žalovaný vrátil žádost o poskytnutí dočasné ochrany podanou dne 2. 5. 2025 (dále jen „žádost“), jakožto nepřijatelnou ve smyslu ust. § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022“ nebo „Lex Ukrajina“). Jako důvod nepřijatelnosti žádosti žalovaný označil, že žadatel získal dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“). Žalobce žalobním petitem navrhl, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti.
2. V rámci žaloby žalobce navrhl také vydání předběžného opatření spočívajícího v tom, aby soud přikázal žalovanému a odboru cizinecké policie, aby strpěli pobyt žalobce na území České republiky po dobu řízení vedeného před Městským soudem v Praze v této věci.

II. Žaloba

3. Žalobce sděluje, že je občanem Ukrajiny, ze které uprchl z důvodu válečného konfliktu. Žalobce byl v minulosti držitelem dočasné ochrany v České republice. V červnu 2023 odjel s manželkou do Německa, kde požádali o dočasnou ochranu, která jim byla udělena. Protože v Německu nenašli zázemí, a část jejich přátel pobývá v České republice, chtěli získat pobytové oprávnění znovu v České republice, to jim však nebylo umožněno. V Německu začali proces zrušení dočasné ochrany, který dosud nebyl ukončen.
4. Žalobce napadá zásah žalovaného ze dne 2. 5. 2025, který odmítl jeho žádost jako nepřijatelnou. Ze stejného důvodu napadá žalobou zásah žalovaného i manželka žalobce, I. K. s dcerkou.
5. Dále se žalobce věnuje otázce přípustnosti žaloby. Má za to, že se neuplatní výluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022, neboť je v rozporu s právem EU.
6. Žalobce poukazuje na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 27. 2. 2025, sp. zn. C-753/23, ve věci *Krasiliva* (dále jen „rozsudek C-753/23“), a rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024- 37, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 366/2024-42. Žalobce je přesvědčen, že z aktuální judikatury plyne, že žalovaný nemůže považovat žádost o dočasnou ochranu za nepřijatelnou pouze proto, že občan Ukrajiny má nebo dříve měl dočasnou ochranu v jiném státě EU. Jakkoli platí, že nelze požívat práv plynoucích z dočasné ochrany (včetně pobytového oprávnění, které je součástí těchto práv) ve více členských státech zároveň, Nejvyšší správní soud v uvedených rozsudcích podrobně metodicky popsal, jak má žalovaný postupovat, pokud obdrží žádost o poskytnutí dočasné ochrany a zjistí, že ta je již poskytována v jiném členském státě EU. Žalovaný má přesto žádost přijmout k věcnému posouzení a ověřit, zda žadatel, který v minulosti obdržel pobytové oprávnění v jiném členském státě, tímto oprávněním prokazatelně disponuje i k okamžiku podání žádosti o dočasnou ochranu v Česku. Pokud ne, musí žalovaný dočasnou ochranu (při splnění dalších podmínek) udělit.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

7. Žalobce namítá, že unijní právo má aplikační přednost a správní orgány mají povinnost jej použít z úřední povinnosti, je-li s ním vnitrostátní norma v rozporu. O tom, že § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, je s unijním právem v rozporu, podle mínění žalobce již nyní neexistují žádné pochybnosti. Žalovaný však nerespektuje judikaturu Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora EU, když i nadále postupuje v rozporu s unijním právem, pokud žádosti ukrajinských občanů, kteří jsou nebo byli držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě, označuje za nepřijatelné

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný je toho názoru, že vyhodnocení žalobcovy žádosti jako nepřijatelné bylo v souladu se zákonem, a proto navrhuje zamítnutí žaloby. Navrhuje rovněž zamítnutí návrhu na vydání předběžného opatření.
9. K důvodu nepřijatelnosti žádosti žalovaný uvádí, že žalobce figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako držitel dočasné ochrany ve Spolkové republice Německo. Svědčí o tom, znak „tp“ uvedený v rubrice „Type of protection“. Dále uvedl, že z formulace § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal, žádná další podmínka již není třeba. Žalovaný tak neměl jinou možnost než žádost žalobce o dočasnou ochranu vyhodnotit jako nepřijatelnou.
10. Žalovaný má za to, že závěr Nejvyššího správního soudu vyplývající z žalobcem poukazovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu stran práva sekundárního pohybu držitelů povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany z žádného právního předpisu nevyplývá. Nadto již v současnosti nemůže obstát. Dne 13. 6. 2025 na základě jednomyslné podpory vyjádřené na Coreperu dne 11. 6. 2025 ministři vnitra na zasedání Rady ministrů vnitra jednomyslně podpořili další roční prodloužení dočasné ochrany. Oproti minulému rozhodnutí o prodloužení došlo v úvodních ustanoveních (tzv. recitálech) k několika změnám. Pro oblast týkající se druhotných pohybů byly odsouhlaseny dva nové recitály. První recitál míří na případy, kdy osoba, která je poživatелеm dočasné ochrany v jednom členském státě, požádá o udělení dočasné ochrany v druhém členském státě. Takové žádosti by měly být zamítnuty. Recitál odkazuje i na rozsudek SDEU ve věci Krasiliva (C-753/23) a konkrétně na bod 30 rozsudku. Tento recitál ani rozsudek Soudního dvora EU nepožadují žádnou asistenci orgánů členského státu směrem k poživateli dočasné ochrany, jde-li o zrušení jeho dočasné ochrany v druhém členském státě, jak to vyžaduje judikatura Nejvyššího správního soudu.
11. Skutečnost, že právo sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany ze směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), neplyne, potvrdil i Nejvyšší správní soud ve výše uvedených rozsudcích. Držitelům dočasné ochrany jsou přiznána práva definovaná v kapitole III směrnice o dočasné ochraně. Z žádného z uvedených ustanovení neplyne, že by dotčeným osobám bylo též přiznáno právo sekundárního pohybu v rámci EU.

12. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně má každý členský stát povinnost přijmout opatření za účelem zajištění povolení k pobytu vůči „*osobám požívajícím dočasné ochrany*“. Tímto termínem směrnice o dočasné ochraně obecně označuje osoby, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“). Ovšem tuto povinnost nemohou členské státy logicky mít vůči osobám, kterým již bylo oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany některým členským státem vydáno. Ustanovení čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, když stanoví povinnost přijmout opatření, jejichž výsledkem má být vydání povolení k pobytu na území členského státu, totiž používá množného čísla. Tedy ten členský stát, který takové pobytové oprávnění osobě požívající dočasnou ochranu vydal, tuto povinnost splnil i za ostatní členské státy. Byl tím naplněn cíl tohoto ustanovení. Pokud by toto ustanovení mělo dopadat i na osoby, které již toto pobytové oprávnění získaly v jiném členském státě, muselo by znít jinak, a především by nesměla být součástí směrnice ustanovení čl. 15 a čl. 26.
13. Směrnice o dočasné ochraně pro označení osob, kterým již členským státem bylo vydáno povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, používá termínu: „*osoby požívající dočasné ochrany na území členského státu*“. Jde například o čl. 10, 11, 15 nebo čl. 26 směrnice o dočasné ochraně. Tohoto označení směrnice používá vždy tam, kde reguluje postup členských států vůči osobě, již bylo již jedním členským státem pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany vydáno. Povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která je již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, směrnice o dočasné ochraně omezuje pouze na případy uvedené v čl. 15 odst. 6 a také v čl. 26 odst. 4.
14. Ustanovení čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně by byla naprosto zbytečná, pokud by z čl. 8 vyplývala členským státům povinnost udělit oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany i těm osobám požívajícím dočasné ochrany, kterým již bylo pobytové oprávnění k tohoto titulu vydáno v jiném členském státě. Směrnice by pak nemusela řešit slučování rodin ani přesuny osob požívajících dočasné ochrany z kapacitních důvodů.
15. Závěr Nejvyššího správního soudu o druhotném pohybu vysídlených osob považuje žalovaný za nesprávný, neboť nevyplývá z Prováděcího rozhodnutí ani z dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem, když zavazuje členský stát, který osobě požívající dočasné ochrany vydal povolení k pobytu na svém území, aby ji převzal zpět na své území v případě, že se na území jiného členského státu nachází neoprávněně. Nepoužívání čl. 11 mezi členskými státy samo o sobě nemůže založit osobě požívající dočasné ochrany, které bylo vydáno povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně jedním členským státem, právo získat toto povolení v jiném členském státě.
16. Závěr Nejvyššího správního soudu o druhotném pohybu vysídlených osob považuje žalovaný za nesprávný, neboť nevyplývá z Prováděcího rozhodnutí ani z dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem, když zavazuje členský stát, který osobě požívající dočasné ochrany vydal povolení k pobytu na svém území, aby ji převzal zpět na své území v případě, že se na území jiného členského státu nachází neoprávněně. Nepoužívání čl. 11 mezi členskými státy samo o sobě nemůže založit osobě požívající dočasné ochrany, které bylo

vydáno povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně jedním členským státem, právo získat toto povolení v jiném členském státě.

17. Jakékoliv případné pochybnosti o důsledcích dohody členských států o nepoužívání čl. 11 směrnice o dočasné ochraně dle žalovaného zcela rozptýlil druhý nový recitál Prováděcího rozhodnutí dne 13. 6. 2025. Z uvedeného recitálu dle žalovaného plyne, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nemá vliv na aplikaci čl. 8 odst. 1 téže směrnice. Přesněji nemá být vykládáno v tom smyslu, že by z něj členskému státu vyplývala povinnost vydat povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany osobě, která již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany byla v jiném členském státě.
18. Dále žalovaný poukazuje na to, že cílem prohlášení členských států ze dne 4. 3. 2022 týkající se neaplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně bylo „... *podpořit členské státy, které jsou hlavními vstupními místy hromadného přílivu vysídlených osob prchajících před válkou z Ukrajiny, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2022, a s cílem prosazovat rovnováhu mezi úsilím všech členských států ...*“, tj. cílem této dohody nebylo umožnění druhotných pohybů v rámci členských států EU, ale naopak rovnoměrné rozprostření vysídlených osob z Ukrajiny po celém území EU a členských států. K tomu žalovaný poukázal na prohlášení SRN a České republiky ze dne 24. 6. 2024 v dokumentu Generálního sekretariátu Rady č. 11119/2024.
19. Podle žalovaného přijetí závěrů Nejvyššího správního soudu by znamenalo, že ČR by byla nucena přijímat na své území osoby, které požívají práva plynoucí z dočasné ochrany v jiném členském státě, a poskytnout jim povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Pokud by úmysl unijního zákonodárce byl takový, nebylo by účelné, aby Evropská komise ve spolupráci s členskými státy spolupracovala v síti EU pro připravenost na migraci a pro řešení migračních krizí v souladu s doporučením (EU) 2020/1366. Cílem této spolupráce na poli Evropské unie je právě výměna informací a další relevantní spolupráce, která cílí také na podporu nejvíce zasažených států, ke kterým ČR bezesporu patří. Prostřednictvím této sítě Česká republika několikrát Komisi a další členské státy informovala o vyčerpání kapacit, které jsou v ČR k dispozici pro osoby, které požívají dočasné ochrany.
20. Bylo-li by cílem Prováděcího rozhodnutí bylo naprosto volné přemísťování osob mezi členskými státy, šlo by o situaci, která nemá právní ani věcný základ v celkovém systému Evropské unie, pokud jde o migraci. Tento princip by znamenal nabourání práva EU jak v oblasti azylu, tak v oblasti úpravy schengenské spolupráce, ale i úpravy legální migrace. Osoby s dočasnou ochranou by měly privilegované postavení oproti jiným cizincům, včetně občanů Evropské unie, bez ohledu na jejich pobytové oprávnění, kdy přesun státních příslušníků třetích zemí v rámci schengenského prostoru má svá pravidla, která jsou rozdílná podle pobytového režimu státních příslušníků třetích zemí. Takové privilegované zacházení s osobami požívajícími dočasné ochrany není ani logické.
21. Žalovaný rovněž poukázal na to, že ani Prováděcí rozhodnutí nemůže rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany přiznána. Čl. 5 směrnice o dočasné ochraně totiž nepředpokládá, a tedy ani neumožňuje na základě Prováděcího rozhodnutí rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům dočasné ochrany směrnici přiznána. Pokud tedy právo sekundárního pohybu v rámci EU držitelům dočasné ochrany neplyne přímo ze směrnice, nelze jej dovozovat z Prováděcího rozhodnutí, kterým byla dočasná ochrana vyhlášena. K tomu žalobce poukázal na rozsudek SDEU ve spojených věcech Kaduna (C-244/24 a C-290/24). Má-li být jedním z cílů směrnice o dočasné ochraně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

předcházet riziku druhotného pohybu osob mezi členskými státy (bod 9 preambule směrnice), pak přece nelze Prováděcím rozhodnutím ani praxí členských států zavést přesný opak.

22. Závěrem vyjádření žalovaný poukázal na předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, v němž Nejvyšší správní soud naopak potvrdil správnost postupu žalovaného, který vyhodnotil žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou právě z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.

IV. Soudní přezkum

23. Městský soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť s takovým projednáním věci žalobce ani žalovaný nevyjádřili ve stanovené lhůtě nesouhlas (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“).
24. Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), [k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
25. Úvodem městský soud připomíná metodologii zkoumání přípustnosti a důvodnosti zásahové žaloby, kterou vymezil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve věci EUROVIA (rozsudek ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, č. 3687/2018 Sb. NSS). Na závěry učiněné v tomto rozsudku navázala další judikatura, i přes jeho zrušení nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, N 94/89 SbNU 387 (viz např. rozsudky NSS ze dne 12. 7. 2018, č. j. 2 As 93/2016-138; ze dne 18. 12. 2019, č. j. 1 Afs 458/2018-42, č. 3965/2020 Sb. NSS; ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 As 107/2020-85; ze dne 20. 9. 2022, č. j. 5 As 172/2021-26 nebo ze dne 19. 1. 2024, č. j. 5 As 94/2023-26).
26. Po podání zásahové žaloby je povinností soudu v první řadě zjistit, v čem konkrétně žalobce nezákonný zásah spatřuje a zda tvrzení žalobce odpovídají skutečnosti. V dalším kroku soud zkoumá přípustnost žaloby ve smyslu § 85 s. ř. s. Následně je úkolem soudu posoudit včasnost zásahové žaloby podle § 84 odst. 1 s. ř. s. V dalším kroku, ještě před věcným posouzením důvodnosti žaloby, soud zkoumá, zda nejsou dány jiné důvody odmítnutí podané zásahové žaloby, např. nedostatek procesní legitimace účastníků řízení.
27. V nyní projednávané věci není mezi účastníky řízení sporné, že žalovaný vrátil žalobci jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou. Toto žalobní tvrzení doložil žalobce fotokopií formulářové žádosti o poskytnutí dočasné ochrany označené podacím razítkem s datem 2. 5. 2025, v jejímž závěru jsou pověřeným pracovníkem žalovaného zatrženy kolonky „JE ŽÁDOST NEPŘIJATELNÁ, NEBOŤ“ a „žadatel(ka) ZÍSKAL(A) dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném ČS EU.“. Je rovněž nesporné, že žalobci byla dočasná ochrana již v minulosti poskytnuta ve Spolkové republice Německo. Jádrem sporu je otázka, zda žalovaný měl žalobcovu žádost o poskytnutí dočasné ochrany v ČR přijmout a věcně se jí zabývat, či byl oprávněn žádost žalobci vrátit jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022.
28. Soud se dále zabýval posouzením otázky, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro to, aby mohl žalobu projednat věcně.

29. Žalobci byl vrácen vyplněný formulář žádosti o dočasnou ochranu, přičemž důvody vrácení žádosti pro nepřijatelnost žalobce zjistil ze záznamu ve vrácené žádosti. Povahou úkonu správního orgánu, kterým je fakticky vrácena žádost, přičemž jsou žadateli sděleny důvody jejího vrácení, se zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu. V takovém případě se vyřízení žádosti pro nedostatek formy považuje za jiný úkon, který může představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 7 Azs 227/2016-36). Zákon ostatně vydání správního rozhodnutí nepředpokládá. Soud proto dospěl k závěru, že postup žalovaného spočívající ve vrácení tiskopisu žádosti není pro nedostatek formy správním rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., nýbrž je faktickým úkonem, v němž lze pojmově spatřovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s.
30. Soud se dále zabýval otázkou, zda je možné žalobu posoudit jako nepřipustnou s ohledem na znění věty druhé § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 ve spojení s obecným ustanovením § 6 s. ř. s., podle kterého z rozhodování soudů ve správním soudnictví jsou vyloučeny věci, o nichž tak stanoví tento nebo zvláštní zákon.
31. Podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.*
32. Otázku soudního přezkumu vrácení žádosti o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti vyjasnil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, v jehož bodu 25 vyslovil, že: „*vyluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. není slučitelná s právem EU, neboť osobám požívajícím dočasné ochrany toto právo nepřipustně odepírá. Nelze ji proto aplikovat. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. tudíž lze přezkoumat.*“
33. S ohledem na citovaný závěr Nejvyššího správního soudu, opírající se o rozsudek Soudního dvora EU C-753/23, městský soud konstatuje, že vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany cizinci z důvodu nepřijatelnosti podléhá soudnímu přezkumu, žaloba tak není nepřipustná.
34. Soud též ověřil, že žaloba byla podána včas, neboť k tvrzenému zásahu došlo dne 2. 5. 2025 a žalobce svou žalobu podal dne 27. 6. 2025, byla tedy zachována subjektivní i objektivní lhůta ve smyslu § 84 odst. 1 s. ř. s.
35. Žalobce je aktivně legitimován k podání žaloby, neboť to byl právě on, kdo podal žádost o udělení dočasné ochrany a komu byla tato žádost z důvodu nepřijatelnosti vrácena. Tvrzený zásah tak nepochybně byl zaměřen přímo proti žalobci.
36. Pasivní legitimace žalovaného je rovněž dána. Podle § 83 s. ř. s. platí, že *žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah*. K vrácení žádosti, proti němuž žalobkyně brojí, došlo ze strany oprávněné úřední osoby Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra.
37. Z výše uvedeného vyplývá, že předmětná žaloba je věcně projednatelná, soud se proto dále zabýval meritem věci, tedy tím, zda označený zásah žalovaného byl nezákonný. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
38. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Afs 217/2017-34, a tam citovanou judikaturu) je pro poskytnutí ochrany podle ustanovení § 82 s. ř. s. nezbytné kumulativní splnění pěti podmínek: žalobce musí být přímo (tj. 1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (tzn. „zásahem“ v širším

smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li bytí jediná z těchto podmínek naplněna, nelze ochranu poskytnout.

39. V předmětné věci soud považuje za zjevně splněné první, druhou a pátou podmínku, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobce. Pokud se jedná o hodnocení předmětného úkonu, lze vyjít ze stávající judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (viz rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52). Čtvrtá podmínka výše uvedeného testu je tedy rovněž splněna. Zbývá tak posoudit třetí podmínku, zda žádost o dočasnou ochranu byla žalobci vrácena jako nepřijatelná v souladu s právními předpisy, či nezákonně.
40. Při posouzení věci vycházel soud z následující právní úpravy:
41. Podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 *[ž]ádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie.*
42. Podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 *[m]inisterstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.*
43. Podle čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 2022/382 *[t]oto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala: a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022; b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).*
44. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně *[č]lenské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady.*
45. Podle čl. 28 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně *[č]lenské státy mohou vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany, pokud a) existují závažné důvody se domnívat, že i) tato osoba spáchala zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti, jak jsou definovány v mezinárodních dokumentech vypracovaných za účelem přijetí předpisů týkajících se těchto zločinů; ii) tato osoba spáchala vážný nepolitický zločin mimo území hostitelského členského státu předtím, než na území tohoto státu byla přijata jako osoba požívající dočasné ochrany. Závažnost očekávaného trestního postihu se posoudí na základě povahy trestného činu, z něhož je daná osoba podezřelá. Mimořádně kruté činy mohou být kvalifikovány jako vážné nepolitické zločiny, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem. Toto se vztahuje jak na účastníky trestných činů, tak na jejich návodce; iii) tato osoba je vinna činy proti cílům a zásadám Spojených národů; b) existuje důvodné podezření, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost hostitelského členského státu nebo že vzhledem ke skutečnosti, že byla na základě pravomocného rozsudku odsouzena za mimořádně závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost hostitelského členského státu.*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

46. Podle čl. 28 odst. 2 směrnice o dočasné ochraně [d]ůvody pro vyloučení podle odstavce 1 se posuzují pouze na základě osobního jednání dané osoby. Rozhodnutí a opatření o vyloučení se řídí zásadou přiměřenosti.
47. Rozhodnutí, zda žádost o dočasnou ochranu byla žalobci ze strany žalovaného vrácena jako nepřijatelná v souladu s právními předpisy, či nezákonně, je závislé na posouzení otázky, zda institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022, tedy že ji podal cizinec, kterému již v minulosti byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě EU, je slučitelný s právem EU.
48. Touto otázkou se podrobně zabýval již zmiňovaný rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42 v případě žalobkyně, která v souvislosti s invazí Ruské federace opustila Ukrajinu a vycestovala do Belgie, kde získala oprávnění k pobytu pro osoby požívající dočasně ochrany. Vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu se následně rozhodla přemístit do České republiky za rodinou, která zde pobývala na základě oprávnění plynoucího z dočasně ochrany. Její žádost o poskytnutí dočasně ochrany však byla žalovaným vrácena jako nepřijatelná, neboť žadatelka již oprávnění k pobytu plynoucí z dočasně ochrany získala v jiném členském státě EU. Rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42 je pro nyní projednávanou věc zcela zásadní, a proto z něj soud níže podrobně cituje.
49. Pod bodem 34 tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud vyslovil, že dočasná ochrana pro osoby vymezené rozhodnutím Rady 2022/382 je „udělována přímo aktem unijního práva, nikoliv rozhodnutím členského státu. Role členských států je v tomto systému omezena na ověření, zda daný žadatel skutečně spadá pod některou ze skupin osob vymezenou v citovaném prováděcím rozhodnutí, a následně vydání odpovídajících dokladů umožňujících přístup k čerpání dílčích práv osobám požívajícím dočasně ochrany“.
50. Pod bodem 47 Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „státní příslušníci Ukrajiny, jimž byla v Unii přiznána dočasná ochrana, mají právo na přemístění svého pobytu do jiného členského státu. Česká právní úprava nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasně ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. právu EU odporuje.“.
51. Dále v bodu 53 uvedl, že rozhodnutí Rady 2022/382 „[d]ržitelům dočasně ochrany přiznává právo primární volby členského státu, v němž jim má být poskytnut komplex práv s touto ochranou spojených. S ohledem na níže uvedené argumenty je NSS přesvědčen, že tento režim nutně zahrnuje i volbu sekundární“. Znamená to, že státní příslušníci Ukrajiny jsou oprávněni „vybrat si členský stát, v němž požádají o (prvotní) pobytové oprávnění. Tento členský stát jim přitom v souladu s čl. 8 směrnice o dočasné ochraně musí pobytové oprávnění vydat.“ ... Pokud tedy mají státní příslušníci Ukrajiny (kteří jsou držiteli dočasně ochrany podle Rozhodnutí Rady č. 2022/382) právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní článek 11 směrnice o dočasné ochraně, nelze podle NSS dospět k jinému závěru, než že mají v průběhu trvání dočasně ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za tím účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění. V opačném případě by vyloučení aplikace článku 11 směrnice o dočasné ochraně ztrácelo význam. Vlastně by to znamenalo, že ačkoli tyto osoby mohou fakticky pobývat kdekoliv v Unii, formální změna místa pobytu jim je zapovězena. Takový výklad však považuje NSS za absurdní. Odporuje cíli přiznat státním příslušníkům Ukrajiny rozsáhlá oprávnění k volbě místa, kde budou chtít po dobu trvání dočasně ochrany pobývat. Pokud tedy držitelé dočasně ochrany mohou pobývat na území celé Unie, musí jim být umožněno tento faktický stav legalizovat, a to v členském státě, který si zvolí. Pokud si takto zvolí Českou republiku, musí jim zde být vydáno povolení k pobytu.“.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

52. Nejvyšší správní soud poukázal na rozsudek C-753/23: „Soudní dvůr dospěl k závěru, že žádost o povolení k pobytu nelze odmítnout jako nepřijatelnou jen z důvodu, že osoba dříve požádala o pobytové povolení v jiném členském státě, ale dosud jej nezískala; druhý členský stát proto musí zkoumat důvodnost žádosti, která mu byla předložena ... Ačkoli tedy lze mít pobytové oprávnění pouze v jednom členském státě, samotné podání žádosti nezakládá překážku litispendence, jak ji v podstatě předvídal § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. Nicméně pokud byla s podobnou argumentací Soudním dvorem již de facto vyslovena neslučitelnost „litispendenční“ nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany dle písm. c) ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., jen obtížné je možné dovodit jiný závěr pro písm. d).“.
53. Nejvyšší správní soud dále citoval z bodu 30 rozsudku C-753/23, ve kterém Soudní dvůr EU uvedl, že „orgány členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v článku 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě.“. Citovaný dovětek Nejvyšší správní soud vyložil tak, že „by práva z dočasné ochrany neměla být současně poskytována ve více členských státech. S ohledem na vše další v rozsudku uvedené však tato část věty rozhodně sama o sobě nevylučuje možnost držitele dočasné ochrany přesunout se z jednoho členského státu do členského státu jiného.“.
54. NSS odkázal rovněž na právně nezávazné („soft-law“) dokumenty Komise: „Nemožnost odmítnout žádost o povolení k pobytu osobě spadající do působnosti směrnice toliko z důvodu, že tato osoba již byla dříve registrována v jiném členském státě, Komise potvrdila v dokumentu s odpověďmi na často kladené otázky ke směrnici o dočasné ochraně. Uvedla, že v případě přesunutí do jiného členského státu musí tento druhý stát žadateli poskytnout všechna práva plynoucí z dočasné ochrany, včetně vydání pobytového oprávnění (str. 3–4, dostupné online na internetových stránkách Komise). Řešení této situace s ohledem na možnost čerpat práva plynoucí z dočasné ochrany jen v jednom členském státě Komise dále rozvedla ve sdělení Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382 (Úř. věst. C 126I), podle něhož „pokud se osoba [požívající dočasné ochrany] následně přesune do jiného členského státu, kde obdrží jiné povolení k pobytu v rámci dočasné ochrany, musí skončit platnost prvního vydaného povolení k pobytu a práva z něj vyplývající musí zaniknout v souladu s čl. 15 odst. 6 a čl. 26 odst. 4 směrnice 2001/55/ES“ (str. 9).“.
55. Nejvyšší správní soud uzavřel, že „z unijního práva plyne právo státních příslušníků Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany na základě Rozhodnutí Rady č. 2022/382, na přemístění se do jiného členského státu. Tento členský stát jim musí v souladu s čl. 8 směrnice vydat povolení k pobytu. Právní úprava nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tudíž tomuto právu odporuje. Nelze ji proto aplikovat.“.
56. Nejvyšší správní soud pod bodem 78 shrnul, že v budoucnu může při posuzování žádostí o poskytnutí dočasné ochrany dojít k několika situacím:
1. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána, aniž by osoba předtím požádala o pobytové oprávnění v jiném členském státě. Pokud tato osoba bude spadat pod čl. 2 Rozhodnutí Rady č. 2022/382, bude namíste dočasnou ochranu poskytnout a za tím účelem vydat povolení k pobytu.
 2. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba podala žádost v jiném členském státě, avšak pobytové oprávnění v něm ještě neobdržela. V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. pro

jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.

3. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba již v minulosti obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě, avšak tímto oprávněním k okamžiku podání žádosti prokazatelně již nedisponuje (např. z důvodu, že bylo na žádost žadatele zrušeno). V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.

4. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě a toto pobytové oprávnění je stále platné a trvá. Ani v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat. Stěžovatel žadatele poučí o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Pokud bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice, stěžovatel ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území České republiky dojde podle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění stěžovatel vydá držiteli dočasné ochrany oprávnění k pobytu. Naopak v případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve stěžovatel žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě. K tomu mu poskytne součinnost.

a. Jestliže žadatel učiní kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě doloží (například kopií aktu učiněného vůči orgánům původního hostitelského státu), stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu.

b. Stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu rovněž v situaci, kdy žadatel stěžovateli doloží, že učinil nezbytné kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě, avšak k jeho zániku dosud nedošlo z důvodu nečinnosti na straně orgánů tohoto členského státu. O této skutečnosti stěžovatel sám uvědomí orgány původního hostitelského státu a nebytné údaje vloží do informačního systému TPD.

c. Pokud žadatel v přiměřené lhůtě nedoloží, že učinil kroky směřující k ukončení pobytového oprávnění v původním hostitelském členském státě, stěžovatel žádost o poskytnutí dočasné ochrany zamítne.“

57. Žalobce obdržel pobytové oprávnění v jiném členském státě (ve Spolkové republice Německo), současně žalobce tvrdí, že činí kroky ke zrušení tohoto oprávnění. Žalovaný se však blíže nezabýval tímto tvrzením. Nejvyšší správní soud zcela jednoznačně vyslovil, že v případě, kdy žadatel o dočasnou ochranu v ČR již prokazatelně nedisponuje dočasnou ochranou udělenou dříve v jiném členském státě EU, nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 pro jeho neslučitelnost s právem EU, žádost je nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat. Městský soud se s argumentací Nejvyššího správního soudu uvedenou v odůvodnění shora citovaného rozsudku plně ztotožňuje.

58. K argumentaci žalovaného, který zpochybňuje ve vyjádření závěry Nejvyššího správního soudu s ohledem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že Prováděcí rozhodnutí nemůže zakotvit nová práva, která neupravuje již směrnice o dočasné ochraně, a konečně že by v důsledku interpretace Nejvyššího správního soudu došlo k založení nedůvodně privilegovaného postavení žadatelů o dočasnou ochranu, soud doplňuje, že

system nakládání s vysídlenými osobami dle Prováděcího rozhodnutí stanovil *ad hoc* speciální kritéria týkající se tohoto jednoho případu hromadného vysídlení osob. Nejedná se proto o obecné zakotvení příznivějšího právního standardu než v případě jiných cizinců či občanů EU, jejichž pohyb mezi státy EU podléhá určitým pravidlům. Rovněž je nutné uvést, že oproti občanům EU či osobám žádajícím o azyl ve smyslu Dublinského nařízení jsou držitelé dočasné ochrany v odlišném postavení, jelikož se u nich nepočítá s pobytem přesahujícím existenci důvodu pro udělení dočasné ochrany. Není proto u nich dán případný důvod pro přísnější regulaci druhotného pohybu, jelikož jejich pobyt ať v prvním či druhém členském státě bude na základě tohoto pobytového titulu vždy pouze dočasný.

59. Soud dále neshledává, že by závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala. Tento závěr ostatně vyplývá rovněž z žalovaným uvedeného sdělení Evropské komise – byť žalovaný považuje závěry Komise za blíže nezdůvodněné a *soft-law*, jedná se o interpretační vodítko, které mělo žalovaného přivést k závěru, že směrnice o dočasné ochraně nezamezuje *a priori* druhotnému pohybu osob čerpajících dočasnou ochranu mezi členskými státy.
60. Žalovanému lze přisvědčit, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pouze pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřilo v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně. Být žalovaný výluku čl. 11 směrnice o dočasné ochraně činí spornou s poukazem na jednostranná prohlášení ČR a Německa, právní irelevancí těchto jednostranných prohlášení se již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Samotný fakt jednostranného prohlášení bez odrazu v normativním či nenormativním textu Prováděcího rozhodnutí nemůže mít následky, které žalovaný s uvedeným prohlášením spojuje. Žalovaný mimoto neuvádí žádnou novou skutečnost, která by zpochybnila dřívější závěry Nejvyššího správního soudu.
61. Lex Ukrajina v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která v minulosti byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Judikatura Nejvyššího správního soudu ovšem nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému uložila, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě. Závěry žalovaného zpochybňující citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu proto neobstojí.

62. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Lex Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Žalovaný proto měl v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobce skutečně je či není držitelem dočasné ochrany ve Spolkové republice Německo – u čehož nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity. V této souvislosti je nutné dodat, že pokud v současnosti žalobce nedisponuje dočasnou ochranou ve Spolkové republice Německo, pak na něho nelze vztáhnout § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Cílem Lex Ukrajina bezpochyby totiž nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům přístup k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění, či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU. Obě tato řešení jsou přitom nežádoucí – nelze právní řád vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění v ČR, stejně jako není možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup nadto obchází dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Pokud jsou kapacity ČR ve věci dočasné ochrany dle žalovaného již zcela vyčerpány, může ministr vnitra na půdě EU iniciovat změnu Prováděcího rozhodnutí a spuštění mechanismu solidarity dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně.
63. Po případném seznání, že žalobce v současnosti stále disponuje dočasnou ochranou Spolkové republiky Německo, měl žalovaný ověřit, zda Spolková republika Německo nespojuje s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasné ochrany ve Spolkové republice Německo analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina, a pokud by tomu tak nebylo, pak žalobce poučit o možnosti zneplatnění své případně existující dočasné ochrany ve Spolkové republice Německo, jelikož není v souladu s českými právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože tak žalovaný neučinil, postupoval v této věci nezákoně.
64. Na výše uvedeném posouzení nemůže nic změnit ani žalovaným zmíněné prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. 6. 2025. Je nezbytné zdůraznit, že jde o recitály (body preambule), tj. odůvodnění normativní části. Recitály nejsou bez významu, nejde ovšem o vlastní normy, nýbrž o výkladová vodítka. Nemění tedy normativní části Prováděcího rozhodnutí ani směrnice o dočasné ochraně. V daném případě recitály 4 a 5a reagují na rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*. Soud se na rozdíl od žalovaného nedomnívá, že na jejich základě je druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany nežádoucí a že je nutné osobě, která je (byla) držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, zamítnout (odmítnout) její žádost o dočasnou ochranu ČR bez dalšího.
65. Předně má soud za to, že žalovaný dezinterpretuje recitál 4, potažmo bod 30 rozsudku SDEU ve věci *Krasiliva*, resp. dovozuje z něj závěry v nich neobsažené. SDEU uvedl, že „orgány

členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v článku 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě“ – hovoří se o ověření, o zamítnutí žádosti zde není ničeho. Recitál 4 pak sice zmiňuje zamítnutí žádosti osoby, která dočasnou ochranu získala v jiném členském státě, ovšem s ohledem na v něm obsažený odkaz na bod 30 rozsudku SDEU ve věci *Krasiliva* a nutnost postupu v souladu s ním je izolovaný výklad žalovaného nesprávný.

66. Co se týče recitálu 5a, jeho podstatou je dle soudu skutečnost, že nemůže být udělena vícenásobná dočasná ochrana – sám žalovaný poukazuje na to, že recitál 5a navazuje na recitál 4 hovořící o cíli *zabránit vícenásobné registraci k dočasné ochraně*. Nejvyšší správní soud ve shora citované judikatuře dospěl k závěru, že pokud již byla v jiném členském státě dočasná ochrana zrušena, může být udělena v ČR, a pokud zrušena nebyla, má žalovaný žadateli umožnit ji zrušit. Tyto závěry Nejvyššího správního soudu přitom nejsou v rozporu ani s bodem 30 rozsudku SDEU ve věci *Krasiliva*, ani s recitály 4 a 5a.
67. Pro úplnost soud doplňuje, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, byl překonán rozsudkem SDEU ve věci *Krasiliva*, jak ostatně plyne i z recentních výše zmíněných rozsudků Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud se proto nemusel s uvedeným rozsudkem nijak vypořádávat, když ten byl vydán před navazující judikaturou SDEU v návaznosti na předběžnou otázku položenou právě Nejvyšším správním soudem.
68. S ohledem na výše uvedené soud pod výrokem I. deklaroval, že zásah žalovaného byl nezákonný podle § 87 odst. 2 s. ř. s., a výrokem II. žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti.
69. O návrhu na vydání předběžného opatření soud nerozhodoval, neboť ve věci byly učiněny všechny přípravné úkony, a tak mohl ještě před uplynutím lhůty pro rozhodnutí o předběžném opatření vydat rozsudek ve věci samé. Za této situace by rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření bylo nadbytečné a neúčelné.
70. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce, který však byl ze zákona osvobozen od placení soudního poplatku a zároveň nebyl zastoupen advokátem, a tak mu soud nemohl přiznat ani náhradu nákladů na zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Jiné účelně vynaložené náklady žalobce nedoložil, ani netvrdil. Žalobci tak nevznikly náklady řízení, jejichž náhradu by bylo možné uložit žalovanému, a proto soud pod výrokem III. vyslovil, že žalobci se náhrada nákladů nepřiznává. Žalovaný v řízení úspěch neměl, proto soud pod výrokem IV. vyslovil, že nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze 22. července 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu